

הפיקוח על הבנקים אגף הביקורת

י"ט בכסלו תשפ"ג

13 בדצמבר 2022

חוזר מס' ח-06 - 2730

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: גילוי לציבור על היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. במסגרת הצעדים שנוקט הפיקוח על הבנקים כדי לחזק את התרומה לסביבה ולחברה של המערכת הבנקאית ובכך לחזק את קיימות (sustainability) המערכת הבנקאית והמשק לטווח ארוך, ולאור הניסיון שנצבר במערכת הבנקאית בישראל ובבנקים בעולם בגילוי על נושאים אלה, עלה הצורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל (Environmental, Social and Governance - ESG).

2. לפיכך, ולאחר התייעצות עם וועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המפקח על הבנקים, ועם הוועדה המייעצת לעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות

3. עמוד 1-655 יעודכן, כמפורט בהוראה.

דברי הסבר

4. התיקונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר זה, מבוצעים בהמשך לתיקונים בחוזר מס' ח-06 - 2678 מיום 5.12.2021, במסגרת הצעדים שנוקט הפיקוח על הבנקים כדי לחזק את התרומה לסביבה ולחברה של המערכת הבנקאית ובכך לחזק את קיימות המערכת הבנקאית והמשק לטווח ארוך, ולאור הניסיון שנצבר במערכת הבנקאית בישראל ובבנקים בעולם בגילוי על נושאים אלה. התיקונים מעדכנים את דרישות הגילוי בהוראותינו המתייחסות לתיאור היבטי סביבה, חברה וממשל בפעילות התאגיד הבנקאי במסגרת דוח סביבה, חברה וממשל (ESG).

5. לאור התפתחויות שחלו לאחרונה בדרישות הגילוי בעולם ובפרקטיקות הגילוי המקובלות בבנקים מובילים בעולם, נוספו בהוראות הדיווח לציבור דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי איכותי וכמותי בהתייחס לניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכוני אקלים. דוגמאות אלה כוללות התייחסות רחבה יותר לאופן שבו התאגיד הבנקאי מנהל את הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים, תיאור רחב יותר של גורמים לסיכונים והזדמנויות סביבתיים שזוהו והשפעתם, וכן גילוי כמותי למדדים ויעדים בהם משתמש התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים והזדמנויות סביבתיים.

6. בנוסף, לאור התפתחויות בעולם והחשיבות שהפיקוח על הבנקים מייחס לחיזוק השפעה החברתית של המערכת הבנקאית הורחבה ההתייחסות למידת המעורבות של הדיירקטוריון ושל ההנהלה

בנושאי סביבה, חברה וממשל מהותיים, לאופן שבו התאגיד הבנקאי קובע את אסטרטגיית ההשפעה שלו, וכן הורחבו הדוגמאות לגילוי על הפעילויות של התאגידים הבנקאיים בתחומים כגון הנגשת שירותים לאוכלוסיות מגוונות או מוחלשות, דיאלוג עם הקהילה ומעורבות חברתית, וכן גיוון, הכלה ושוויון הזדמנויות בסביבת העבודה.

7. לאור ההתפתחות המהירה בעולם בגילוי על נושאים אלה, על תאגיד בנקאי להמשיך לבחון את הצורך לעדכן את הגילוי בתחום זה בהתאם לדרישות ולפרקטיקות גילוי עדכניות של בנקים בעולם, ולהמשיך לתת גילוי לתקנים הרלבנטיים לפיהם הוא פועל בתחום זה.

8. מובהר כי בכוונתנו להמשיך לעדכן בעתיד את הוראותינו בנושא זה, ובמסגרת זו לבחון את מועד התחילה של פרקטיקות ודרישות גילוי מובילות בעולם, לרבות הנחיות הגילוי שנקבעו על ידי ה-TCFD בתחום האקלים¹. במסגרת זו, בכוונתנו לבחון גם את נושא חיוב אימות חיצוני על נתונים מסוימים הנכללים בדוח סביבה, חברה וממשל.

9. על הגילוי אשר ניתן על ידי תאגיד בנקאי בנושאים האמורים לעיל לשקף את אופן התנהלותו בניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים ואת ההתפתחויות שחלו אצלו בתחומים אלה. אנו ערים לכך שאפקטיביות הפעילות בתחומים אלה קשורה בין היתר להיקף ולאיכות המידע הזמין העומד לרשות התאגיד הבנקאי וכי נעשים מאמצים מצד רשויות שונות להביא לקידום ולשיפור במידע חיצוני זמין בתחומים אלה בהדרגה על פני זמן. מובהר כי על קידום ושיפור כאמור לבוא לידי ביטוי מתאים בשיפור מקביל באיכות הניהול והגילוי בתאגיד הבנקאי.

תחולה והוראות מעבר

10. תאגידים בנקאיים יישמו את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר זה החל מדוחות סביבה, חברה וממשל (ESG) לשנת 2022 ואילך.

11. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה ייושמו ברמה הגבוהה ביותר של הקבוצה הבנקאית.

12. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראות אלו יפנה אל מר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי. האמור מתייחס גם לקשיים הקשורים ליישום לראשונה.

עדכון קבצים

13. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(12/22) [4] 655-1	(12/21) [3] 655-1
(12/22) [1] 655-2	-----
*(07/22) [2] 699-148	(07/22) [2] 699-148
(12/22) [2] 699-149	(7/22) [1] 699-149

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

 יאיר אבידן
 המפקח על הבנקים

¹ Financial Stability Board, Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

דוח סביבה, חברה וממשל (ESG)פעילויות בתחומי סביבה, חברה וממשל (Environmental, Social and Governance – להלן ESG)

1. פעילויות בתחומי סביבה, חברה וממשל משקפות תפיסת עולם המביאה להצלחה עסקית, תוך הטמעת שיקולים סביבתיים, חברתיים ושיקולי ממשל בקבלת ההחלטות של התאגיד הבנקאי. אימוץ תפיסה זו נועד לייצר יתרון תוך יצירת השפעות חיוביות על הסביבה, על החברה, ועל מחזיקי העניין (stakeholders) בתאגיד הבנקאי, לטובת קיימות (sustainability) ארוכת טווח של המשק.

דוח סביבה, חברה וממשל (ESG)

2. תאגיד בנקאי ייתן גילוי בדוח נפרד לאותם הנושאים הרלוונטיים לפעולותיו בתחומי סביבה, חברה וממשל במהלך השנה שהסתיימה במועד הדוח (תקופת הדיווח).

3. הדוח יראה את האופן שבו התאגיד הבנקאי פעל בשנת הדיווח כדי לתמוך במשק, בלקוחותיו, בסביבה, בקהילה ובעובדים שלו, ועשוי להתייחס לאסטרטגיה וליעדים של התאגיד הבנקאי בנושאי סביבה, חברה וממשל מהותיים, לרבות התייחסות למידת המעורבות של הדירקטוריון וההנהלה, האופן שבו התאגיד הבנקאי קובע את אסטרטגיית ההשפעה שלו, את המדיניות, המדידה והפיקוח בהיבט זה, וכן שומר על קשר עם מחזיקי עניין (stakeholders) ובוחן את מידת המהותיות של הנושאים. הדוח יתייחס להתפתחויות מהותיות במהלך השנה, ולמדדים כמותיים עיקריים בהם התאגיד הבנקאי משתמש, בנושאים כגון:

- א. תמיכה בצמיחה רחבה ובגישה רחבה של המשק לשירותים בנקאיים, לרבות בעת משבר, כולל הנגשת שירותים ומוצרים לטובת אוכלוסיות מגוונות או מוחלשות
- ב. ניהול סיכונים והפחתת החשיפה של המשק לסיכונים מערכתיים,
- ג. מחויבות לרמת שירות והגינות גבוהה ללקוחות ומחויבות לאתיקה בעסקים,
- ד. הגנה על פרטיות ואבטחת המידע של הלקוחות ושל מחזיקי עניין אחרים,
- ה. דיאלוג עם הקהילה, מחויבות לתרומה לקהילה, למעורבות חברתית ולמוביליות חברתית,
- ו. מחויבות לאיכות הסביבה,
- ז. ניהול סיכונים והזדמנויות סביבתיים, לרבות סיכוני אקלים וסיכוני מעבר, ושילוב שיקולים סביבתיים, חברתיים ושיקולי ממשל תאגידי בניתוח סיכון אשראי. ראה נספח הכולל דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי בהקשר זה.
- ח. מחויבות למניעת הלבנת הון ומימון טרור ומחויבות לתמיכה בציות לחוקים ותקנות,
- ט. מחויבות לקוד אתי וממשל תאגידי חזק,
- י. טיפוח עובדים וסביבת העבודה, לרבות התייחסות לגיוון, הכלה ושוויון הזדמנויות
- יא. קשר אחראי עם ספקים.

4. על תאגיד בנקאי לשקול את הצורך לעדכן את הגילוי בתחום זה בהתאם לתקנים ולפרקטיקות גילוי מובילות של בנקים בעולם, ולתת גילוי לתקנים הרלבנטיים לפיהם הוא פועל בתחום זה.

5. הדוח יאושר בדירקטוריון וייחתם על ידי יו"ר הדירקטוריון ועל ידי המנהל הכללי. להנחיות נוספות בנושא זה ראה כללים שנקבעו בסעיף 4.טו. בהוראות הדיווח לציבור בדבר דוח שנתי של תאגיד בנקאי.

נספח – דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי בהתייחס לניהול סיכונים והזדמנויות**סביבתיים, לרבות סיכוני אקלים**

מפורטות להלן דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי בהתייחס לניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכוני אקלים, אליהם חשוף התאגיד בנקאי:

1. תיאור האופן שבו התאגיד הבנקאי מעריך ומנהל את הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכוני אקלים, תוך תיאור מעורבות ההנהלה, אופן הפיקוח של הדירקטוריון וכן תיאור התהליכים של התאגיד הבנקאי לזיהוי, הערכת וניהול הסיכונים סביבתיים, והאופן שבו תהליכים אלה משולבים בניהול הסיכונים הכולל של התאגיד הבנקאי.
2. תיאור הגורמים לסיכונים והזדמנויות סביבתיים שאותם התאגיד הבנקאי זיהה והשפעה של גורמים אלה על האסטרטגיה והתכנון של התאגיד הבנקאי. סיכונים והזדמנויות סביבתיים כוללים סיכונים פיזיים וסיכוני מעבר, ועשויים להיות קשורים בין היתר לגורמים כגון:

- אקלים
- זיהום
- משאבי מים וים
- פסולת וכלכלה מעגלית
- מגוון ביולוגי ומערכות אקולוגיות
- רעידות אדמה.

3. גילוי למדדים וליעדים בהם משתמש התאגיד הבנקאי כדי להעריך ולנהל סיכונים והזדמנויות סביבתיים, לרבות סיכוני אקלים, בהתאם לאסטרטגיה ולתהליך ניהול הסיכונים שלו. במסגרת זאת ייכלל תיאור של המדדים והיעדים בהם משתמש התאגיד הבנקאי בנושאים אלה, ציון טווח הזמן אליו מתייחסים היעדים, תיאור ההגדרות והשיטות שבהן נעשה שימוש כדי למדוד פריטים אלה, הערכת ההתקדמות של התאגיד הבנקאי בהשגת היעדים, וכן תיאור תוכניות של התאגיד הבנקאי לשפר את המדידה בעתיד.

להלן דוגמאות לפריטים אליהם מומלץ להתייחס במסגרת הגילוי הכמותי:

- א. פליטות גזי חממה – מכלול 1, מכלול 2, רכיבים של מכלול 3 הזמינים לדיווח בתאגיד הבנקאי, תוך פירוט כל רכיב מהותי, וסך הכל פליטות גזי חממה הזמינים לדיווח.

- ב. מדדים המתייחסים לנושאים כגון השימוש של התאגיד הבנקאי בדלק, בחשמל, באנרגיה, וצריכת מים.

- ג. סיכון אשראי לפי ענפים של לווים שפועלים בענפים שמזוהים עם סיכון מעבר גבוה יותר. על תאגיד בנקאי להפעיל שיקול דעת במתן גילוי זה, ולצרף הסבר איכותי מתאים לגבי משמעות הנתונים. לצורך גילוי זה תאגיד בנקאי רשאי להיעזר בסיווג לווים ברמת ענף משק ראשי, ענף משנה או ברמת תת ענף אם זמין, או בסיווג אחר, וכן להיעזר במידע אחר, לרבות פרסומים לפי ענפים ומידע רלבנטי נוסף, הזמינים באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

- ד. פעילויות שונות של התאגיד הבנקאי להפחתת סיכוני אקלים.

- ה. היקף האשראי הירוק שניתן על ידי התאגיד הבנקאי והיקף ההשקעות הירוקות של התאגיד הבנקאי.

על תאגיד בנקאי לצרף הסבר איכותי מתאים לגבי ההגדרות שבהן נעשה שימוש ומשמעות הנתונים. לצורך גילוי זה תאגיד בנקאי רשאי להיעזר בסיווג לווים פנימי, וכן להיעזר במידע אחר, לרבות פרסומים הזמינים באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה המתייחסים לסיווג פעילויות כלכליות לפי השפעתן על מטרות סביבתיות.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2687 מיום 09/02/2022 ("עדכונים בדיווח לציבור של הסולקים")
המשך :

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(02/22) [2] 683-15	(4/15) [1] 683-15
(02/22) [1] 683-15.1	-----
(02/22) [3] 683-16-21	(11/20) [2] 683-16-21
*(4/15) [1] 683-22	(4/15) [1] 683-22
(02/22) [2] 699-147	(01/22) [1] 699-147
(02/22) [1] 699-148	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2720 מיום 24/07/2022
 ("1. עדכון דרישות הגילוי לפי נדבך 3 של באזל – גילוי על סיכון אשראי של צד נגדי והקצאת הון בגין התאמת שיערוך לסיכון אשראי 2. עדכון הגילוי על סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים 3. עדכון הוראות מעבר לשנת 2021")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(07/22) [4] 621-5-6	(11/20) [3] 621-5-6
*(12/17) [2] 621-7	(12/17) [2] 621-7-8
(07/22) [3] 621-8	----
(07/22) [3] 631-9	(11/20) [2] 631-9-10
*(11/20) [2] 631-10	----
(07/22) [3] 631-166	(8/18) [2] 631-166-167
*(8/18) [2] 631-167	----
*(8/18) [2] 639-64	(8/18) [2] 639-64
(07/22) [3] 639-67	(8/18) [2] 639-67
*(12/17) [2] 651-5	(12/17) [2] 651-5
(07/22) [4] 651-6	(11/20) [3] 651-6
*(8/19) [3] 651-23	(8/19) [3] 651-23
(07/22) [3] 651-24-26	(12/17) [2] 651-24-28
*(12/17) [2] 651-27	----
(07/22) [3] 651-28	----
(07/22) [1] 651-28.1-28.3	----

המשך בעמוד הבא

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2720 מיום 24/07/2022
 ("1. עדכון דרישות הגילוי לפי נדבך 3 של באזל – גילוי על סיכון אשראי של צד נגדי והקצאת הון
בגין התאמת שיערוך לסיכון אשראי 2. עדכון הגילוי על סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
 3. עדכון הוראות מעבר לשנת 2021") - המשך

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(12/17) [1] 651-80	(12/17) [1] 651-80
(07/22) [3] 651-81-82	(11/20) [2] 651-81-83
*(11/20) [2] 651-83	----
(07/22) [2] 651-84	(12/17) [1] 651-84-85
*(12/17) [1] 651-85	----
(07/22) [3] 651-90	(11/20) [2] 651-90
*(12/17) [1] 651-91	(12/17) [1] 651-91
(07/22) [4] 661-7	(11/20) [3] 661-7-9
*(11/20) [3] 661-9	----
(07/22) [3] 663-38-39	(8/18) [2] 663-38-39
*(01/22) [1] 690-21.1	(01/22) [1] 690-21.1-21.2
(07/22) [2] 690-21.2	----
*(01/22) [1] 690-21.7	(01/22) [1] 690-21.7-21.10
(07/22) [2] 690-21.8-21.9	----
*(01/22) [1] 690-21.10	----
*(02/22) [2] 699-147	(02/22) [2] 699-147
(07/22) [2] 699-148	(02/22) [1] 699-148
(07/22) [1] 699-149	----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2730 מיום 13/12/22 ("גילוי לציבור על היבטי סביבה, תברה וממשל (ESG) ")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(12/22) [4] 655-1	(12/21) [3] 655-1
(12/22) [1] 655-2	-----
*(07/22) [2] 699-148	(07/22) [2] 699-148
(12/22) [2] 699-149	(7/22) [1] 699-149

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.